

Sammanträdesprotokoll § 380

Sammanträdesdatum 7 oktober 2021

Plats och tid Kommunfullmäktiges sessionssal, kl 16:50 – 16:58

Tjänstgörande ledamöter Ordförande Anders Teljebäck (S), 1:e vice ordförande Djeila Ahundzada (S), 2:e vice ordförande Marcus Jacobson (M), Carin Lidman (S), Staffan Jansson (S), Ann-Louise Molin Östling (S), Jonas Cronert (S), Solveig Nilsson (S), Mikael Sandberg (S), Maria Kesselring (S), Per-Inge Ahlbäck (S), Marita Öberg Molin (S), Madjid Ibrahim Ibrahim (S), Jenny Setterholm (S), Magnus Johansson (S), Anna Grön (S), Jakop Yildiz (S), Anny Bustos Teljebäck (S), Shiar Mala Said (V), Lars-Erik Nordin (V), Hawar Asaiesh (V), Ibrahim Onar (KD), Amanda Grönlund (KD), Samuel Stengård (KD), Mikael Damsgaard (M), Anna Nordin (M), Enes Bilalovic (M), Claes Kugelberg (M), Stefan Lindh (M), Eleonore Lundkvist (M), Caroline Högström (M), Anna Hård af Segerstad (M), Elisabeth Unell (M), Jörgen Andersson (M), Marie Brandstedt (M), Erik Johansson (SD), Janeth Persson (SD), Jan Johansson (SD), Emil Thessén (-), Vicki Skure Eriksson (C), Adam Pettersson (C), Monica Stolpe Nordin (C), Karin Westlund (C), Roger Haddad (L), Jesper Brandberg (L), Anna Lundberg (L), Bengt-Åke Nilsson (L), Jacob Axelson (L), Birgitta Åkerberg (L), Anna Thunell (MP), Markus Lindgren (MP)

Tjänstgörande ersättare Thomas Karlsson (S), Marie Wiberg (V), Harri Åman (V), Erik Ödmansson (L), Stefan Handing (SD), Tobias Utterstedt (SD), Håkan Ampellindh (M), Terese Pransjö (M)

Vid protokollet Lina Dahlström

Justeras Paragrafen förklaras omedelbart justerad

VÄSTERÅS STAD

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla.

Protokoll från	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	2021-10-07
Justeringsdatum	2021-10-07
Anslagsdatum	2021-10-08
Datum för nedtagande	2021-
Förvaringsplats	Stadsledningskontoret

Underskrift

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 380

Dnr KS 2021/01403-1.2.1

Beslut - Gemensamt VA-bolag med Mälarenergi i Västerås, Hallstahammars och Surahammars kommuner

Beslut

1. Mälarenergi AB, org.nr 556448-9150, godkänns bilda VA-bolag och fortsättningsvis äga 85 % av aktierna i bolaget.
2. Bolagsordning för VA-bolaget enligt bilaga 1, godkänns.
3. Aktieägaravtalet enligt bilaga 2, godkänns.
4. Styrelsen för Mälarenergi AB får utse styrelserepresentanter för Västerås för det gemensamma VA-bolaget.
5. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Särskilt yttrande

Anna Thunell (MP) inkommer med ett särskilt yttrande:

"I linje med Swecos rapport "Samverkan VA – gemensamt VA-bolag Västerås, Hallstahammar och Surahammar" (uppdragsnummer 13009075), är det MP:s syn att styrelsen för det nya VA-bolaget istället för en ren tjänstmannastyrelse bör ha en blandad styrelse med både tjänstemän och politiker från alla ingående kommuner. Detta dels för att få en politisk insyn och styrning i en grundläggande kommunal verksamhet, dels för att stärka möjligheterna till politisk förankring i samband med större beslut som investeringar och därmed sammanhängande taxeökningar."

Ärendebeskrivning

Under 2016 uppvaktade Surahammars kommun Mälarenergi AB om ett samarbete inom vatten- och avloppsverksamheterna (VA-verksamheterna). En snabbutredning påvisade vilka legala förutsättningar som gällde avseende att köpa tjänster samt gemensamt bolag. Under tiden anslöt Hallstahammars kommun till dialogen, med syfte att stärka de tre kommunernas förmåga att hantera en fortsatt god vattenförsörjning och effektiv rening av avloppsvatten.

2019 tecknades en avsiktsförklaring mellan Västerås, Hallstahammar och Surahammar om att utreda förutsättningarna för att bilda en gemensam VA-organisation och Sweco anlitas för att ta fram en rapport att presenteras för parterna våren 2020. Den pekar på ett antal förutsättningar för genomförande, bland annat att ett gemensamt bolag är en förutsättning för att kunna gå vidare.

Mälarenergi klargjorde också de förutsättningar som Mälarenergikoncernen ställde för att gå vidare med beslut och förberedelser för ett gemensamt VA-bolag. Dessa var:

- Bolaget ska ledas av en tjänstemannastyrelse
- Styrelsens mandat ska fördelas så att Västerås har en majoritet
- Kostnader för samgåendet och framtida ägande ska förhandlas innan avtal skrivs
- Avtal ska möjliggöra utökning av bolaget med fler kommuner

Både Hallstahammars och Surahammars kommun accepterade och ställde sig bakom dessa krav från Mälarenergi.

Vidare presenterades utredningen och planerna för Mälarenergis styrelse och kommunstyrelsen i Västerås, KS 2020/01691. Dessa ställde sig bakom att gå vidare med förhandlingar om att bilda gemensamt VA-bolag med Hallstahammar och Surahammar samt att gemensamt med dessa ta fram ta fram nödvändiga handlingar för bildande av bolaget.

Under våren 2021 har parterna gemensamt drivit arbetet med att ta fram underlag för hur ett gemensamt ägt bolag skulle kunna formeras och drivas. I det arbetet har det tagits med ett antal principiella förutsättningar utöver de som Mälarenergi ställde initialt. Dessa är:

- Priserna sätts och beslutas kommunvis
- Taxekonstruktioner och prisuppbbyggnad synkroniseras över tid, varje kommun/VA-kollektiv bär sin egen kostnad
- Bolaget förfogar över lagd budget, inklusive investeringar
- Det kommer att göras en översyn av arbetsställen
- Mälarenergikoncernens styrning, policys och riktlinjer används för bolaget. Till exempel årsklocka, beslutsprocesser, planering, investeringsramar (kommunvis).

Följande handlingar och aktiviteter har genomförts inom ramen för framtagande av beslutsunderlag:

- Överenskommelse om kostnadsfördelning för initiala kostnader att utreda och bilda gemensamt VA-bolag
- Förhandling om rutiner och förväntningar i Hallstahammar och Surahammar avseende ramar för investeringar
- Förhandling om rutiner för beslutsordning i Hallstahammar och Surahammars kommuner
- Organisationsutredning och utredning av behov av personalresurser

Ägarandelar fördelas enligt följande:

- Mälarenergi AB 85 %,
- Hallstahammars kommun 9 % och
- Surahammars kommunalteknik AB 6 %.

Bolagets kostnader består endast av de poster som delägarna bestämt att dela på, vilket är personal, kostnader för system, gemensamma kostnader för koncerngemensamma funktioner som t ex ekonomi, HR och kundsupport. Drift- och underhållskostnader tas inledningsvis av bolaget men belastar den ägare vars anläggning de hänförs till. Gemensamma kostnader som inte går att hänföra till viss anläggning ska fördelas mellan ägarna i proportion till ägarandel.

Investeringsmedel budgeteras av respektive delägare, då ägandet av anläggningar och distributionsnät ligger kvar inom respektive kommun.

Ärendet har föredragits i Mälarenergi ABs styrelse som har beslutat att godkänna att Mälarenergi AB arbetar vidare att förankra beslut om delägarskap inom respektive ägarkommun.

Stadsledningskontoret bedömer att Mälarenergi ABs VA-verksamhet tillsammans med VA-verksamheterna i Surahammar och Hallstahammar gynnas av att driva i ett gemensamt bolag. På detta sätt ser stadsledningskontoret att verksamheten ges bättre förutsättningar att arbeta med att förbättra och säkerställa leveranserna på lång sikt. Det är dock viktigt att det nya bolaget styrs så att de gemensamma kostnaderna över tiden inte ökar i förhållande till övriga kostnader. Det nya bolaget bör även kunna attrahera rätt kompetens inom ett område där det är svårt att finna rätt resurser, speciellt som mindre aktör. Vidare bedöms bolaget, med ett större sammanhängande geografiskt område, bättre kunna verka för att förbättra den ekologiska statusen i de sjöar och vattendrag som berörs av verksamheten. Stadsledningskontoret ser också att Mälarenergi genom sitt ägardirektiv har att arbeta för och med regional samverkan, och här ser stadsledningskontoret hur bolaget genom regional samverkan stärker regionens förmåga inom VA-området. Stadsledningskontoret ser det slutligen som viktigt att bolagets uppdragsavtal med respektive VA-huvudman måste vara tydliga för att bolaget ska kunna arbeta effektivt utan att behöva lägga tid på tolkningar av innehållet i avtalet som kräver managementresurser.

Kommunstyrelsen behandlade ärendet på sitt sammanträde den 22 september 2021 och beslutade att lämna följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Mälarenergi AB, org.nr 556448-9150, godkänns bilda VA-bolag och fortsättningsvis äga 85 % av aktierna i bolaget.
2. Bolagsordning för VA-bolaget enligt bilaga 1, godkänns.
3. Aktieägaravtalet enligt bilaga 2, godkänns.
4. Styrelsen för Mälarenergi AB får utse styrelserepresentanter för Västerås för det gemensamma VA-bolaget.
5. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Yrkanden

Carin Lidman (S), Anna Thunell (MP) och Samuel Stengård (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kopia till

Mälarenergi AB

Västerås stadshus AB